

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuus Päijät-Hämeessä

Maakuntahallitus 13.03.2023 § 30
56/15.00.18/2023

Taustaa

Maakuntavaltuusto esitti talousarviokäsittelyssä Päijät-Hämeen liiton hyte-työhön liittyvän toivomusponnen / toimenpideoitteen kokouksessaan 2.12.2022 §18.

”Maakuntaliitto arvioi vuoden 2023 aikana kuntajohtajien kanssa yhteistyössä, miten HYTE-työtä maakunnallisesti kehitetään ja karsitaan päällekkäisiä toimintoja. Kannustetaan hyvinvointialueen uutta koordinaattoria ja maakunnan HYTE-koordinaattoria tekemään yhteistyötä sekä vahvistamaan yhteistyötä kuntiin päin.”

Maakuntahallituksen kokouksessa 14.02.2023 §24 asiakohdassa Muut mahdolliset asiat keskusteltiin Päijät-Hämeen liiton hyvinvointipäällikön tehtävistä.

”Maakuntahallituksen jäsen Hilkka Kemppi tiedusteli liiton hyte-koordinaattorin nykyisistä tehtävistä ja mahdollisista muutoksista. Päätettiin, että kutsutaan hyte-koordinaattori seuraavaan kokoukseen.”

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenne ja resurssit Päijät-Hämeessä on muodostettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (jatkossa hyte) rakenne ja määritelty yhdyspinnat osana hyvinvointialuevalmistelua. Hyte on yksi kahdestatoista yhdyspinnasta. Kuntien ja hyvinvointialueen vastuut ja roolit sekä yhteistyön tavat muodostetaan kuitenkin käytännön kautta. Muiden toimijoiden, kuten maakuntaliiton, järjestöjen, seurakuntien ja yritysten rooli ja vastuut osana hyte-kokonaisuutta on vielä muodostumassa.

Hyte on yksi keskeisimmistä yhdyspinnoista. Yhdyspintana hyte on erityinen sen vuoksi, että siihen liittyy mukaan laaja joukko toimijoita hyvinvointialueen ja kuntien lisäksi. Lisäksi hyte-työtä tehdään paljon myös muilla nimetyistä yhdyspinnoista kuten sivistyksen, oppilashuollon ja lapsiperhepalveluiden, osallisuuden, työllisyyden ja kotoutumisen yhdyspinnoilla.

Päijät-Hämeen liitossa on työskennellyt 8.3.2021 alkaen hyvinvointipäällikkö kuntien erillirahoituksella. Tämän hetkisen päätöksen mukaan tehtävä jatkuu 7.3.2024 asti. Päijät-Hämeen hyvinvointialueella aloitti 1.1.2023 yhdyspintatyön ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijajaksikko. Hyvinvointialueen lakisäateisenä hyte-työstä vastaavana tahona toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta. Jokaisessa Päijät-Hämeen kunnassa on oma hyte-rakenne,

nimetty vastuutaho sekä hyte-työn koordinaatiosta vastaava henkilö tai henkilöitä.

Tehdyt toimenpiteet

Toivomusponnen / toimenpideoitteiden perusteella hyvinvointipäällikkö on selvittänyt Päijät-Hämeen hyte-työn kokonaisuutta hyvinvointikoordinaattoreiden verkostossa 8.2.2023, kuntajohtajien kokouksessa 15.2.2023 sekä puheenjohtajaforumissa 24.2.2023.

Hyvinvointikoordinaattoreiden verkostossa kartoitettiin kuntien tarpeita hyte- ja yhdyspintatyön tueksi. Kartoitus toteutettiin yhteistyössä Päijät-Hämeen liiton hyvinvointipäällikön sekä hyvinvointialueen hyte-yksikön työntekijöiden kanssa mahdollisten päällekkäisyyksien välttämiseksi. Esille tulleet tarpeet käsiteltiin kuntajohtajien kokouksessa, jossa oli paikalla myös hyvinvointialueen hyte-yksikön työntekijöitä. Kokouksessa käytyjen keskusteluiden perusteella tehtyjen täsmennysten jälkeen ajankohtaisia tarpeita olivat:

1. Systemaattisuuden lisääminen vaikutusten ennakoarviointiin
2. Kuntien keskinäisen yhteistyön vahvistaminen, esim. kotoutuminen, työllisyyden hoito, ikääntyneiden hyvinvoinnin edistäminen, alueellisen ruoka-aputoiminnan järjestäminen, tiedonkulku rahoitusmahdollisuuksista
3. Tietojohtaminen
 - Tiedonkeruun ja raportoinnin selkiyttäminen alueellisesti ja kunnan sisällä
 - Suunnitelmien yhteensovittaminen alueellisesti ja kunnan sisällä
 - Vaikuttavien menetelmien ja toimenpiteiden löytäminen ja vaikuttavuuden osoittaminen
4. Verkostojen selkiyttäminen
5. Tuki järjestöyhteistyöhön
6. Sote-osaamisen varmistaminen kuntien työn tueksi mm. verkostoissa
7. Ajankohtaisimpien yhdyspintakysymysten määrittely ja työskentelystä sopiminen

Vastuunjako tehtävissä jakaantuu hyvinvointialueen ja maakuntaliiton välillä. Kohdat 1. ja 2. kuuluvat maakuntaliiton hyte-tehtäviin. Kohdat 3. ja 4. ovat maakuntaliiton ja hyvinvointialueen yhteistyössä toteutettavia. Kohdat 5., 6. ja 7. ovat hyvinvointialueen tehtäviin kuuluvia kokonaisuuksia.

Päijät-Hämeen liiton hyte-työn painotukset vuodelle 2023

Yhdyspinnalla tarkoitetaan kahden tai useamman organisaation välistä toiminnallista yhteyttä. Maakuntaliitot toimivat maakunnan alueella, valtakunnallisesti sekä kansainvälisesti laajassa yhteistyössä monilla yhdyspinnoilla toteuttaessaan lakisääteistä aluekehittämisen ja aluesuunnittelun tehtävää sekä muita liitolle sovittuja tehtäviä. Päijät-

Hämeen liitto vastaa muun muassa Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelman seurannasta ja ohjelman tarvittavista päivitystarpeista.

Päijät-Hämeessä maakuntaliitto on osa hyvinvointialueiden kanssa rakentuvaa yhdyspintakokonaisuutta. Maakuntaliitto on mukana muun muassa kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyösopimuksessa, maakuntaliitolla on jäsen hyvinvointialueen yhdyspinta- ja järjestöneuvottelukunnissa ja maakuntaliitto osallistuu vuosittaisiin hyte-neuvotteluihin. Lisäksi useiden maakuntaliiton työntekijöiden tehtäviin kuuluu jatkuvaa yhteistyötä useilla yhdyspinnoilla. Päijät-Hämeen liitossa yhdyspintatyö kuuluu siis laajasti myös muiden kuin hyvinvointipäällikön tehtäviin.

Päijät-Hämeen liiton hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painotukset vuodelle 2023 käsiteltiin Kuntajohtajakokouksessa 15.2.2023 sekä puheenjohtajafoorumissa 24.2.2023. Näiden foorumeiden käsittelyn perusteella Päijät-Hämeen liiton hyte-painotukset vuodelle 2023 ovat:

1. kuntien keskinäisen yhteistyön vahvistaminen sovituisissa teemoissa
2. vaikutusten ennakoarviointi
3. tuki kuntien hyvinvointikoordinaattoreille ja hyte-ryhmille
4. alueellisen hyte- ja yhdyspintarakenteen prosessien kehittäminen sekä
5. Liikkuva Päijät-Häme 2030 -liikkumisohjelman toimeenpano.

Valmistelija	Hyvinvointipäällikkö Saira Juntunen 044 077 3002 Edunvalvontajohtaja Antti Kalliomaa 040 547 7157
Esittelijä	Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol
Päätösehdotus	Maakuntahallitus keskustelee Päijät-Hämeen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuudesta ja merkitsee tiedoksi esitetyn koonnin sekä painotukset vuodelle 2023.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.